

הקליד וערך: דברי חדד משפטים והוכחות לבחינה:

(כל ההוכחות מהחוברת שלי באינפי 1 ש מבוססת על הרצאות של פרופ' אגרונובסקי)

1 : כל סדרה עולה מונוטונית וחסומה היא מתכנסת

משפט : תהי $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$. נניח שקיימים חסמים תחתוניים ועליוניים, ונסמן $x_{\bar{n}} = \inf x_n$ או $M = \sup x_n$ או $M = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n$ אז :

- 1) אם $x_n > M$ אז $x_{\bar{n}} < M$.
- 2) אם $x_n < M$ אז $x_{\bar{n}} > M$.

הוכחה : 1) נניח ש M ממשי. נקבע כי $0 < \varepsilon$. לפי התכונה 2 של מתקיים $\varepsilon < M - x_{\bar{n}}$. ולאחר מכן מונוטוניות ניתן לקבל כי מתקיים $(M - \varepsilon, M + \varepsilon) \cap \{x_n\} \neq \emptyset$. לפי ההגדרה של גבול $M = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n$:

$$x_{\bar{n}} \geq x_n \geq M - \varepsilon \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

כעת נוכיח עבור $\infty > E = M$. ע"פ הגדרה $E \in \mathbb{R}$:

$$\exists N \in \mathbb{N} \text{ such that } x_{\bar{n}} \geq E \quad \forall n \geq N$$

עבור $\forall n$ ההוכחה אנלוגית. מ.ש.ל. ■

- יש הטוענים שאין צורך להוכיח גם עבור $\infty > M$ כי אומרים שהסדרה חסומה. בכיתה הוכחנו עבור שני המקרים, כי באומרנו חסומה ניתן להבין שהיא חסומה ע"י ∞ .

2 : תנאי קושי, הכרחי ומספק, להתכונות סדרה

משפט : הסדרה $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת או "יא" ($\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ היא סדרת קושי).

הוכחה : \Leftarrow : נניח שהסדרה מתכנסת לגבול ממשי מסוימים. נקבע $0 < \varepsilon$. ע"פ הגדרת הגבול $\frac{\varepsilon}{2} < |x_n - l|$ ואז נקבע כי ע"פ אי השיוויון המשולש $|x_n - x_m| \leq |x_n - l| + |x_m - l| < \frac{\varepsilon}{2} + \frac{\varepsilon}{2} = \varepsilon$. אזי $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרת קושי ע"פ הגדרה.

בכוון השני \Rightarrow : נניח כי הסדרה היא סדרת קושי. ע"פ הגדרה $\varepsilon > 0$ ע"פ הגדרת הערך מוחלט $n, m \geq \bar{n}$:

$$|x_n - x_m| < \varepsilon$$

והעברת אגפים נקבל כי $x_m - \varepsilon < x_n < x_m + \varepsilon$.

ע"פ הערך המוחלט $\varepsilon \leq \inf_{n \geq \bar{n}} x_n \leq \sup_{n \geq \bar{n}} x_n \leq x_m - \varepsilon < x_n < x_m + \varepsilon$ וע"פ הגדרה ידוע מהרצאות קודומות כי $x_m - \varepsilon < x_n < x_m + \varepsilon$ ולכן $x_m - \varepsilon \leq l_{\bar{n}} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} x_n \leq x_m + \varepsilon$.

ובאופן דומה ε קטן כרצוננו, לכן בהכרח $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = L_{\bar{n}} + \varepsilon$.

ואז $0 \leq \lim_{n \rightarrow \infty} x_n - \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} x_n \leq 2\varepsilon$ ואז נקבל כי מתקיים $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n \leq \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} x_n \leq x_m + \varepsilon$

אבל ε קטן כרצוננו, לכן בהכרח $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} x_n$.

שני הגבולות הללו ממשיים, ולפי משפט מתקיים כי $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = l = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n$. מ.ש.ל. ■

הקליד וערץ: דברי חזרה

3 : מבוחן קושי (מבוחן השורש) להתכנשות

משפט : נתון (A) שכל איבריו חיוביים. נסמן $q = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n}$ אז:

1. אם $1 < q$ אז הטור מתכנס.
2. אם $1 > q$ אז הטור מתבדר.
3. אם $1 = q$ אז אי אפשר להגיד כלום על הטור.

הוכחה:

1. נבחר $1 < q'$, מתקיים כי $q' < q \Rightarrow \sqrt[n]{a_n} < q'$. לכן $K_n < q' \sqrt[n]{a_n} < q'$, ולכן $\sum_{n=1}^{\infty} K_n < \sum_{n=1}^{\infty} q'^n$.

ולכן $\sum_{n=1}^{\infty} a_n < \sum_{n=1}^{\infty} q'^n$ מכיון ש- $q' < 1$. ■

2. $1 > q$ אז $\sqrt[n]{a_n} > 1$. מכיון ש- $a_n > 0$ ו- $\sqrt[n]{a_n} > 1$ מתקיים כי $a_n > \sqrt[n]{a_n}^n > 1$. מכאן ש-

ולכן $\sum_{n=1}^{\infty} a_n > \sum_{n=1}^{\infty} 1$ מכיון ש- $1 > q$. ■

- אגרונובסקי ביקש שנדע גם את ההוכחה השנייה, של הכללה. לבארה, מספיק ללמידה את השנייה ולא את הראשונה, אבל בכל זאת מומלץ ללמידה את שתיהן.

משפט : אם יש לנו טור חיובי, $0 < \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ וגם $K_n := \sqrt[n]{a_n}$ מתקיים כי $q = \sum_{n=1}^{\infty} K_n$.

1. $q < 1$ אז הטור מתכנס.
2. $q > 1$ אז הטור מתבדר.

הוכחה: נתחיל מ2. נבחר $q < q' < 1$. נגיד $L_n = \sup\{K_n, K_{n+1}, \dots\}$. אז $\bar{n} \geq n$ מכך $q' < L_n = \sup\{K_n, K_{n+1}, \dots\}$. וסדרה זו שואפת ל- q . מתקיים $q' < L_n \leq K_n < q$. ואו ע"פ הגדרת המבחן (או סדרה) מתקבל $q' < \sqrt[m_n]{a_{m_n}} < 1$. לכן מתקבל $q' < \sqrt[m_n]{a_{m_n}} < 1$, וזה אומר שהאיבר הכללי אינו שואף לאפס, ולכן הטור מתבדר. ■

נעביר לו. נבחר $1 < q < q'$. אנו יודעים כי $q < \sqrt[n]{a_n} < q'$. אז $\sqrt[n]{a_n} < q$ מכיון ש- $q < q'$. הצד הימני מוכח ע"פ סדרה הנדסית (כי $0 < q < 1$), וע"פ מבחן החשווואה גם הטור. ■

4 : תנאי דרייכלה להתכנשות ע"פ איבר כללי, מסקנה- התכנשות ע"פ לייבניץ.

משפט : (מבוחן דרייכלה). יהי $\sum_{n=1}^{\infty} a_n b_n$. נניח ש-

- א. סכומים חלקיים של a_n חסומים. ז"א ש- $\exists C \geq 0 \forall n: |\sum_{k=1}^n a_k| \leq C$.
 - ב. $0 \leq b_n$ (יורדת מונוטונית ושואפת לאפס).
- ואו הטור $\sum_{n=1}^{\infty} a_n b_n$ מתקנן.

הוכחה: נוכיח בעזרת קритריון קושי. $\sum_{k=n+1}^{n+p} a_k b_k$.

נגיד את התמורה אבל על מנת להקל בהוכחה: $|A_n| \leq C$. ע"פ ההגדרה מתקיים $A_n = \sum_{k=1}^n a_k$.

הקליד וערך: דברי חדד

$$\text{כעת נגדיר: } T_{n,p} = \sum_{k=n+1}^{n+p} (A_k - A_{k-1}) b_k = \sum_{k=n+1}^{n+p} A_k b_k - \sum_{k=n+1}^{n+p} A_{k-1} b_k$$

$$\text{קיבל} = \sum_{k=n+1}^{n+p} A_k b_k - \sum_{m=n}^{n+p-1} A_m b_{m+1} = A_{n+p} b_{n+p} - A_n b_{n+1} + \sum_{k=n+1}^{n+p-1} A_k (b_k - b_{k+1})$$

כעת נחזור להוכחה ונקבע $0 < \epsilon$. נקבל ע"פ אי השיוויון המשולש כי מתקיים :

אפשר לוכיח את הערך המוחלט b_n יורדת:

$$|T_{n,p}| \leq \underbrace{|A_{n+p}||b_{n+p}|}_{\leq C|b_{n+p}|} + \underbrace{|A_n||b_{n+1}|}_{\leq C|b_{n+1}|} + \underbrace{\sum_{k=n+1}^{n+p-1} |A_k| |b_k - b_{k+1}|}_{\leq C \sum_{k=n+1}^{n+p-1} (b_k - b_{k+1})}$$

$$|T_{n,p}| \leq C(|b_{n+p}| + |b_{n+1}|) + \underbrace{C \sum_{k=n+1}^{n+p-1} (b_k - b_{k+1})}_{= b_{n+1} - b_{n+2} + b_{n+2} - b_{n+3} + \dots + b_{n+p-1} - b_{n+p}} \leq 2C(|b_{n+p}| + |b_{n+1}|)$$

הכל מצומצם לראשון ולאחרון

אנו גם משתמשים ב

ואז קיבלנו אחרי כל הפיתוח כי $|b_n| \leq \frac{\varepsilon}{4C}$. ובגלל שה $b_n \rightarrow 0$ מתקיים כי $|T_{n,p}| \leq 2C(|b_{n+p}| + |b_{n+1}|)$. ולכן

הטור מתכנס ע"פ תנאי קושי להתכנסות טורים. מ.ש.ל. ■

משפט ליבניץ טוען כי הטור $c_n c_n^n (-1)^n$ מתכנס אם $0 < c_n < \infty$, אבל $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n$ חסום עליי 1-1, ולכן המשפט נובע ישירות מבוחן דריכלה.

5 : משפט ערך הביניים של פונקציה רציפה ע"פ קושי

משפט רציפה בקטע: אם $f: [a, b] \rightarrow R$ קיימת נקודה $c \in (a, b)$ כך ש

הוכחה: נחילים y (מתקיים $f(x) = y$) ונגיד $a < b$. מתקיים $f(a) \leq y \leq f(b)$.

ש $E := \{x \in [a, b] : g(x) \leq 0\}$. נגידר: $g(c) = 0$. מתקיים כי $a \in E$ מתקיים גם $a \in [a, b]$. נגידר: $c \in E$.

תמיד $c \in E$: $g(x_n) \leq 0$ ידוע כי גם $x_n \in E$ ולבן $\lim_{n \rightarrow \infty} g(x_n) = g(c)$ בgalor שרציפה בסigma.

מיידית מתקיים 0 נניח $g(c) < 0$. מתקיים $\lim_{x \rightarrow c} g(x) = g(c) < 0$ ומכאן $g(c) \leq 0$

■ גם $g(c + \frac{\delta}{2}) < 0$ מכיוון $c + \frac{\delta}{2} > c = \sup E$. וידוע כי c נמצא בסתירה. מכאן $\sup E = c$.

⁴ המשפט של ווירשטראס: פונקציה רציפה בקטע סגור וחסום, חסומה ומתקבל מקסימום ומינימום.

משפט: תהי $f: [a, b] \rightarrow R$ רציפה בכל נקודה ב- $[a, b]$. אז:

חסומה על $[a, b]$.¹

הקליד וערך: דברי חדד

.2 קיימן $x_{min} \in [a, b]$ כך ש $f(x_{max}) = \sup_{x \in [a, b]} f(x) = \max_{x \in [a, b]} f(x)$ כך שמתוקים עברו,

$$f(x_{\min}) = \inf_{x \in [a, b]} f(x) = \min_{x \in [a, b]} f(x)$$

הוכחה:

1. נניח ש f חסומה או $n > |f(x_n)|$. ידוע כי $b \in N$, $\exists x_n \in [a, b]$: $|f(x_n)|$ חסומה. לפי הлемה של W.B קיימת תת סדרה $x_{n_k} \rightarrow x_0 \in R$ ווגם $a \leq x_{n_k} \leq b$. עבור $\infty \rightarrow k$ מתקיים $a \leq x_0 \leq b$ ומכאן ש

ומצד שני $|f(x_0)| = |f(x_{n_k})| > n_k \rightarrow +\infty$. סטירה, לכן בהכרח שהיא חסומה.

מ.ש.ל.

2. נסמן $m := \inf_{x \in [a,b]} f(x)$, $M := \sup_{x \in [a,b]} f(x)$. נניח בשלילה ש f לא מקבלת ערך M . בכתיב מתמטי זאת

אומרת $\forall x \in [a, b]: f(x) \neq M$ אלא $\forall x \in [a, b]: f(x) < M$ ומכיון $\exists x \in [a, b]: f(x) \leq M$ אז $f(x) = M$

ונקבל f ומכאן $f \in C[a, b]$ ומכאן $g(x) = \frac{1}{M-f(x)}$ גם רציפה ב- $[a, b]$. לפיכך $M-f(x) \neq 0$ ולכן $M-f(x) \in C[a, b]$.

תכונה 1 חסומה ב $[a,b]$. איזי C מתקיים $\forall x \in [a,b]: 0 < g(x) \leq C$ ומצאוו חסם $f(x)$

מיליל שקטן מהחסמ העליון (הסופרימוס), בסתריה ! לכן בהכרח שהחסמ העליון בקטע הסגור [a,b]. ■ מ.ש.ל.

7 : נגורת של פונקציית הרכבה

משפט: f ו- g różnicיאביליט ב- x_0 , ובנקודה $f(x_0)$ różnicיאביליט ב- x . ומתקיים כי הנזרת נתונה ע"י

$$h'(x_0) = g'(f(x_0))f'(x_0)$$

הוכחה: f דיפרנציאבילית ב x_0 , וגם g דיפרנציאבילית ב y_0 . ו גם כן $A = f'(x_0)$
 $B = g'(y_0)$. ו מתקיים $f(x_0 + t) = f(x_0) + \hat{A}t + o(t), t \rightarrow 0$
 $g(y_0 + s) = g(y_0) + Bs + o(s), s \rightarrow 0$.

באותן דומה, $h(x_0 + t) = g(y_0 + s)$. שמתקדים $\mu(s)s$, $\mu(s) \rightarrow_{s \rightarrow 0} 0$. אפשר להציב כדי לקבל $h(x_0 + t) = g\left(f(x_0) + At + \underbrace{\varepsilon(t)t}_s\right)$. וכאן מתקיים $\varepsilon(t)t = o(t)$, $\varepsilon(t) = \frac{o(t)}{t} \rightarrow_{t \rightarrow 0} 0$, ולכן $h(x_0 + t) = g(f(x_0) + At + o(t))$.

$$h(x_0 + t) = g(y_0) + Bs + \mu(s)s = g(f(x_0)) + B(At + \varepsilon(t)t) + \mu(At + \varepsilon(t)t)(At + \varepsilon(t)t)$$

ולכן $h(x_0 + t) = g(f(x_0)) + BAt + \underbrace{B\varepsilon(t)t + \mu(At + \varepsilon(t)t)(A + \varepsilon(t))t}_{o(t), t \rightarrow 0}$. ומכאן שמתקיים:

ומכאן ש $h(x_0 + t) = g(f(x_0)) + BAt + o(t)$, $t \rightarrow 0$
■ מ.ש.ל. $h'(x_0) = g'(y_0)f'(x_0)$

8 : משפט לגרנגי שהוא משפט ערך המומוץ

הקליד וערך: דבר חזר

משפט: תהי $f \in D(a, b) \cap C[a, b]$ כך ש $c \in (a, b)$ אזי קיימת נקודה $f'(c)(b-a)$ מתקיים

$$f'(c) = \frac{f(b)-f(a)}{b-a}$$

הוכחה: נגדיר $F(x) = f(x) - \frac{f(b)-f(a)}{b-a}(x-a)$. לכן $F(b) = f(b) - \frac{f(b)-f(a)}{b-a}(b-a) = f(a)$, $F(a) = f(a)$. מתקיים $F(x) = f(x) - \frac{f(b)-f(a)}{b-a}(x-a)$. לכן $F'(c) = f'(c) - \frac{f(b)-f(a)}{b-a} = 0$, כלומר $f'(c) = \frac{f(b)-f(a)}{b-a}$.

• הлемה של רול: אין חובה לדעת להוכיח אותה, אבל צריך לדעת אותה על מנת להוכיח את המשפט לגרנגי

משפט: אם $f \in D(a, b) \cap C[a, b]$ כך ש $f(a) = f(b)$ אז קיימת $c \in (a, b)$ כך ש $f'(c) = 0$.

הוכחה:

לפי המשפט של ווירשטראס, f מקבלת ב $[a, b]$ מקסימום ומינימום. כמו כן, בקרה דומה מאוד $\min_{x \in [a, b]} f(x) = f(x_{\min})$.

אם כך מתקיים $f(x_{\min}) = f(x_{\max}) = f(a) = f(b)$, כלומר $f = \text{const}$ וכאן אפשר

לקחת כל נקודה שהיא בתור c . מ.ש.ל. ■

9: כלל לופיטל עם הוכחה לקרה של 0/0

משפט: שני פונקציות המוגדרות בסביבת $p \in \bar{R}$ כך מתקיים $f(p) = g(p) = 0$. מתקיים $\lim_{x \rightarrow p} f'(x) = L \in \bar{R}$ ו $\lim_{x \rightarrow p} g'(x) = M \in \bar{R}$ כאשר $L \neq M$.

נניח ש:

$$\lim_{x \rightarrow p} f'(x) = L \in \bar{R} \quad .1$$

$$\forall x \in U_{\delta_0}(p) \setminus \{p\} : g'(x) \neq 0 \quad .2$$

$$\exists \lim_{x \rightarrow p} \frac{f'(x)}{g'(x)} = L \in \bar{R} \quad .3$$

ושמתקיים:

$$\lim_{x \rightarrow p} f(x) = \lim_{x \rightarrow p} g(x) = 0 \quad \text{א}$$

$$\lim_{x \rightarrow p} g(x) = \pm \infty \quad \text{ב}$$

אזי קיים L כך ש $\lim_{x \rightarrow p} \frac{f(x)}{g(x)} = L$.

הוכחה: סביבה של L , $(\alpha, \beta) = \left(\frac{1}{\varepsilon}, +\infty\right)$. מתקיים $(\alpha, \beta) \subset (L-\varepsilon, L+\varepsilon)$. או באופן דומה

לכן קיים $0 < \delta < \delta_0$ כך ש לכל $x \in U_{\delta_0}(p) \setminus \{p\}$ מתקיים $\frac{f'(x)}{g'(x)} = L$.

עלור $\alpha' < \beta' < \beta$. לפי משפט קושי אם ניקח $\alpha' < \alpha < \beta'$ מתקיים $(\alpha', \beta') \subset (\alpha, \beta)$.

הקליד וערץ: דברי חזרה

, $\alpha' < \frac{f'(x)}{g'(x)} < \beta'$ ו- $c \in U_\delta(p) \setminus \{p\}$ וגם ידוע $\exists c \in (x, x_1) \vee (x_1, x)$: $\frac{f(x)-f(x_1)}{g(x)-g(x_1)} = \frac{f'(c)}{g'(c)}$ קיימים

לכן $\beta' < \frac{f(x)-f(x_1)}{g(x)-g(x_1)} < \alpha'$. מכאן ש- g לא מתאפסת בסביבת p .

א) נבע מעבר גבול של $p \rightarrow x_1$ ונגיעה $\lim_{x_1 \rightarrow p} f(x) = \lim_{x_1 \rightarrow p} g(x) = 0$. מכאן $\beta' < \alpha' < \frac{f(x)-f(x_1)}{g(x)-g(x_1)} < \beta$. מתקיימת סביבה $U_\delta(p) \setminus \{p\}$ כך שלכל x ששייך ל סביבה מקיימים (α, β) : $\frac{f(x)}{g(x)} \in (\alpha, \beta)$. מכון $\lim_{x \rightarrow p} \frac{f(x)}{g(x)} = L$ קיימים

ב) כאן מתקיימים $\alpha' (g(x) - g(x_1)) < f(x) - f(x_1) < \beta' (g(x) - g(x_1))$. לכן $\lim_{x \rightarrow p} g(x) = \pm \infty$ אפשר להעיבר

אגפים ולקבל $\underbrace{\left(1 - \frac{g(x_1)}{g(x)}\right) + \frac{f(x_1)}{g(x)}}_A < \frac{f(x)}{g(x)} < \underbrace{\left(1 - \frac{g(x_1)}{g(x)}\right) + \frac{f(x_1)}{g(x)}}_B$. מכון כל זה כאשר $p \rightarrow x$. וגם ידוע לנו $\frac{f(x)}{g(x)} \in (\alpha, \beta)$ או $x \in U_\delta(p) \setminus \{p\}$. אם $0 < \delta < \delta_0$: $\alpha < A < B < \beta$. מכאן $\beta' < \alpha' < \beta$. מתקיימים ש- $\alpha < A < B < \beta$ ו- $\lim_{x \rightarrow p} \frac{f(x)}{g(x)} = L$ ואז באופן דומה לסעיף קודם

מ.ש.ל. ■

10 : נוסחת טילור ע"פ שארית בצורה Peano

משפט: נניח $f \in D^n(a, b)$ כך ש- $f(x) = P_n(x, x_0) + o((x - x_0)^n)$, $x \rightarrow x_0 \in (a, b)$. אזי $x_0 \in (a, b)$.

הוכחה: באינדוקציה. עבור $n=1$ זה כמעט ברור, כי לפי הגדרת הנגורות $f(x) = f(x_0) + f'(x_0)(x - x_0) + o(x - x_0)$, $x \rightarrow x_0$.

כעת נניח את הנחת האינדוקציה, ז"א נניח את נכונות הטענה עבור $n-1$. ז"א ש- $f' \in D^{n-1}(a, b)$ ולפי ההנחה מתקיימים סביבה x_0

התנאי הבא, הלא הוא נתון על ידי $f(x) = \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(f')^{(k)}}{k!} (x - x_0)^k + o((x - x_0)^{n-1})$. לפי כלל לופיטל

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(x_0)}{k!} (x - x_0)^k}{(x - x_0)^n} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x) - \sum_{k=1}^n \frac{f^{(k)}(x_0)}{k!} k(x - x_0)^{k-1}}{n(x - x_0)^{n-1}}$$

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(x_0)}{k!} (x - x_0)^k}{(x - x_0)^n} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x) - \sum_{s=0}^{n-1} \frac{f^{(s+1)}(x_0)}{s!} (x - x_0)^s}{n(x - x_0)^{n-1}} = 0 \quad \text{לפי הנחה}$$

בהצלחה במחון !!!